II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 22ας Δεκεμβρίου 1987

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.206 — Rich Products/Jus-rol)

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(88/143/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], που τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 2 και 4,

την αίτηση αρνητικής πιστοποίησης και την κοινοποίηση που υποβλήθηκαν στις 25 Απριλίου 1984 από την Jus-rol Limited, Berwick-upon-Tweed (Ηνωμένο Βασίλειο) σχετικά με μία συμφωνία που η επιχείρηση αυτή συνήψε στις 31 Ιουλίου 1983 με την επιχείρηση Rich Products Corporation, Buffalo (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής),

το ουσιώδες περιεχόμενο της κοινοποίησης αυτής [2], που δημοσιεύθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Α. Η κοινοποίηση

(1) Στις 25 Απριλίου 1984, η εταιρεία Jus-rol Limited (στο εξής καλουμένη Jus-rol) κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 4 του κανονισμού αριθ. 17, συμφωνία για την παραχώρηση άδειας εκμετάλλευσης τεχνολογίας που συνήψε στις 31 Ιουλίου 1983 με την εταιρεία Rich Products Corporation (στο εξής καλουμένη Rich Products), προκειμένου να λάβει αρνητική πιστοποίηση όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ ή, επικουρικώς, απαλλαγή, δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3, από την απαγορευτική διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

Με τη συμφωνία αυτή, η Rich Products επιτρέπει στη Jus-rol να χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία της για να παρασκευάζει προϊόντα αρτοποιίας με βάση κατεψυγμένη ζύμη που περιέχει μαγιά («frozen yeast dough products», στο εξής καλούμενα «προϊόντα που καλύπτονται από άδεια»).

Β. Οι επιχειρήσεις

(2) Η Rich Products παρασκευάζει τρόφιμα, ιδίως κατεψυγμένες κρέμες και ζύμες. Διαθέτει μονάδες παραγωγής στις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά, που παρασκευάζουν προϊόντα που προορίζονται για πώληση κυρίως στις αγορές αυτές. Η Rich Products δεν διαθέτει σήμερα μονάδες παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Το 1986, η Rich Products πραγματοποίησε έναν συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών ποσού μισού δισεκατομμυρίου δολαρίων περίπου, από τα οποία (...) [3] από τις πωλήσεις του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια.

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 209 της 6. 8. 1987, σ. 3.

[3] Στο κείμενο της παρούσας απόφασης, που δημοσιεύθηκε, ορισμένοι αριθμοί παρελείφθησαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του κανονισμού αριθ. 17 περί μη αποκαλύψεως επαγγελματικών απορρήτων.

(3) Η Jus-rol, θυγατρική της Fitch Lovell plc (Ηνωμένο Βασίλειο), παρασκευάζει τρόφιμα και, ειδικά, μια σειρά προϊόντων με βάση την κατεψυγμένη ζύμη, όπως απλή ζύμη, ζύμη σφολιάτας, παρασκευάσματα από ζύμη για γέμισμα (π.χ. βολοβάν). Όλα τα προϊόντα αυτά παρασκευάζονται με βάση ζύμη χωρίς μαγιά. Σε συμφωνία με τη Rich Products, η Jus-rol μπόρεσε να προσθέσει στη σειρά παραγωγής της κατεψυγμένη ζύμη που περιέχει μαγιά. Οι μονάδες παραγωγής της Jus-rol βρίσκονται αποκλειστικά στο Ηνωμένο Βασίλειο. Για το οικονομικό έτος που έληξε στις 26 Απριλίου 1986, η Jus-rol πραγματοποίησε έναν συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών 16,9 εκατομμυρίων στερλινών, από τις οποίες (...) από τις πωλήσεις του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια.

Ο όμιλος Fitch Lovell περιλαμβάνει τη Fitch Lovell Plc και 21 κύριες θυγατρικές επιχειρήσεις, που κατατάσσονται σε δύο ομάδες (παραγωγή και διανομή) και διευθύνονται από ένα διευθυντή (executive director) της μητρικής εταιρείας. Η δραστηριότητα του ομίλου είναι η παρασκευή και η παραγωγή πολλών προϊόντων διατροφής. Για την οικονομική χρήση που έληξε στις 26 Απριλίου 1986, το σύνολο του ομίλου Fitch Lovell πραγματοποίησε συνολικό κύκλο εργασιών ύψους 461,2 εκατομμυρίων στερλινών. Η Jus-rol είναι η μόνη επιχείρηση του ομίλου που παρασκευάζει το προϊόν που καλύπτεται από άδεια, ή παρόμοια προϊόντα.

Γ. Το προϊόν και η αγορά

(4) Η τεχνογνωσία που μεταφέρθηκε από τη Rich Products συνίσταται σε ένα σύνολο γραπτών απόρρητων τεχνικών πληροφοριών μη καλυπτόμενων από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, που αφορούν τη διαδικασία καταψύξεως της μαγιάς που προορίζεται για τη σύνθεση του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια. Εξάλλου, οι γραπτές πληροφορίες αυτές αφορούν τη σύνθεση, προετοιμασία και κατεργασία παραγωγής, τη χρονομέτρηση και τον τεχνικό εξοπλισμό. Οι βελτιώσεις και άλλες τελειοποιήσεις που επιφέρει η Rich Products στην αρχική τεχνογνωσία αποτελούν επίσης μέρος της τεχνογνωσίας που είναι αντικείμενο της σύμβασης. Τέλος, η τεχνογνωσία περιλαμβάνει σημειώσεις προφορικών επαφών μεταξύ υπαλλήλων των δύο συμβαλλομένων, ενόψει μεταφοράς τεχνικών πληροφοριών.

Η ζύμη για ορισμένα προϊόντα αρτοποιίας (και ιδίως για το ψωμί) πρέπει να περιέχει μαγιά, για να μπορεί να φουσκώνει κατά το ψήσιμο και να εξασφαλίζει στο τελικό προϊόν μια υφή ελαφριά και αφράτη. Η διαδικασία καταψύξεως της ζύμης που περιέχει μαγιά, παρουσιάζει τεχνικές δυσκολίες, εξαιτίας του γεγονότος ότι η μαγιά είναι ένας ζων μικροοργανισμός που μπορεί να καταστραφεί όταν καταψύχεται σε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες. Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή για να διατηρήσει η ζύμη τα χαρακτηριστικά της κατά την περίοδο κατάψυξης και να φουσκώσει στο ψήσιμο.

Η Rich Products, η οποία έχει πραγματοποιήσει πολλές εργασίες έρευνας, ανέπτυξε μια διαδικασία καταψύξεως της μαγιάς που χρησιμοποιεί τώρα στις εγκαταστάσεις της στη Βόρειο Αμερική. Η διαδικασία αυτή δεν έχει κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Η Jus-rol απευθύνθηκε στη Rich Products για να ζητήσει τη μεταφορά τεχνογνωσίας που να της επιτρέπει να παρασκευάζει προϊόντα με βάση κατεψυγμένη ζύμη, των οποίων η ποσότητα δεν είναι ανώτερη από αυτή την προϊόντων που παρασκευάζονται από την κατεψυγμένη ζύμη, και να επεκτείνει έτσι τη σειρά της παραγωγής της.

Ενόψει των ανωτέρω, γίνεται προφανές ότι η τεχνογνωσία έχει ιδιαίτερη αξία για τη Rich Products και μεγάλη σημασία για την παραγωγή κατεψυγμένης ζύμης με μαγιά από τη Jus-rol. Συνεπώς, οι τεχνικές γνώσεις τις οποίες παρέχει η Rich Products πρέπει να θεωρηθούν ως συστατικές και ικανές να βελτιώσουν την παραγωγική απόδοση του δικαιοδόχου της άδειας, ο οποίος, για το λόγο αυτό, διατίθεται να καταβάλει τα σχετικά δικαιώματα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι άλλες επιχειρήσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο, και σε άλλα κράτη μέλη, έχουν αναπτύξει διαδικασίες παρασκευής οι οποίες παρέχουν τα μέσα για κατάψυξη της μαγιάς, αλλά οι οποίες δεν είναι αναγκαστικά διαθέσιμες. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η παρούσα συμφωνία για την παροχή άδειας εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας αφορά την εισαγωγή και προστασία στην περιοχή της παρεχόμενης άδειας μιας «νέας τεχνολογίας» κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου [1].

(5) Το προϊόν που προβλέπεται στη συμφωνία είναι κατεψυγμένη ζύμη για αρτοποιία που περιλαμβάνει μαγιά, που παρασκευάζεται από τη Jus-Rol σύμφωνα με την τεχνογνωσία που της μετέφερε η Rich Products. Η ζύμη αυτή προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε προϊόντα αρτοποιίας φρέσκα, όπως το ψωμί. Στις εγκαταστάσεις στο Berwick-upon-Tweed, η Jus-Rol προετοιμάζει και δίνει τελικό σχήμα στη ζύμη που καταψύχεται αμέσως. Αντίθετα με την παραδοσιακή ζύμη ψωμιού, που πρέπει να χρησιμοποιηθεί σύντομα, το προϊόν που καλύπτεται από άδεια μπορεί να διατηρηθεί ένα μεγάλο χρονικό διάστημα [μέχρι (...)] και, κατά συνέπεια, να μεταφερθεί σε σημαντικές αποστάσεις χωρίς να αλλοιωθεί.

Το εν λόγω προϊόν πωλείται κατεψυγμένο. Η Jus-Rol εξασφαλίζει εβδομαδιαίες παραδόσεις με φορτηγά-ψυγεία στα μαγαζιά που διαθέτουν, στο εσωτερικό τους, τμήμα αρτοποιίας, ιδίως στις υπεραγορές και στα αρτοποιεία που πωλούν φρέσκο ψωμί. Οι αγοραστές αυτοί που διαθέτουν τις κατάλληλες εγκαταστάσεις («Jus-bake units») μπορούν να αποθηκεύσουν το προϊόν σε έναν καταψύκτη και, εν συνεχεία, ανάλογα με τις προβλεπόμενες ημερήσιες ανάγκες, να το τοποθετούν σε ορισμένες ειδικές εγκαταστάσεις για να το ψήσουν στη συνέχεια στους φούρνους τους, προκειμένου να το πωλήσουν στον τελικό καταναλωτή. Οι πωλήσεις της Jus-Rol οργανώνονται στο πλαίσιο του «Jus-bake system», που προβλέπει προώθηση, τακτικές παραδόσεις, επαγγελματική κατάρτιση και παροχή υπηρεσιών μετά την πώληση για τους πελάτες.

[1] Βλέπε ΔΕΚ. Απόφαση της 8ης Ιουνίου 1982 στην υπόθεση 258-78, Nungesser κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 2015.

Οι πιο πάνω πληροφορίες αποδεικνύουν ότι το μεταφορικό κόστος για το προϊόν που καλύπτεται από την άδεια είναι πολύ σημαντικό [κατά μέσο όρο (...) της τιμής πωλήσεως]. Εντούτοις, οι εισαγωγές και εξαγωγές των σχετικών προϊόντων από και προς το Ηνωμένο Βασίλειο είναι δυνατές, τόσο από τεχνική όσο και από οικονομική άποψη.

(6) Η Jus-rol δεν πωλεί το εν λόγω προϊόν απευθείας στους τελικούς καταναλωτές. Παρόλο που αυτό είναι τεχνικά δυνατόν, δεν θα ήταν ούτε οικονομικό, ούτε πρακτικό, διότι τα προϊόντα που καλύπτονται από άδεια πωλούνται χύδην στους πελάτες και, κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να συσκευάζονται όταν είναι κατεψυγμένα πριν πωληθούν στους καταναλωτές. Είναι επίσης απίθανο ότι τα προϊόντα αυτά θα μπορούν να ενδιαφέρουν τους τελικούς καταναλωτές, δεδομένου ότι ειδικές εγκαταστάσεις είναι αναγκαίες για να μπορεί η ζύμη να μετατρέπεται σε φρέσκο ψωμί κατάλληλο για κατανάλωση. Οι πελάτες της Jus-rol, παρόλο που είναι ελεύθεροι να το κάνουν, δεν πωλούν το προϊόν που καλύπτεται από άδεια απευθείας στους καταναλωτές, για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω.

(7) Η εν λόγω συμφωνία παρέχει στη Jus-rol τη δυνατότητα να παρουσιάσει στην αγορά μια ζύμη που περιέχει μαγιά που επιτρέπει να προετοιμάσει με νέο τρόπο τα φρέσκα προϊόντα. Έτσι, οι υπεραγορές και οι λοιποί μεταπωλητές προϊόντων αρτοποιίας έχουν την επιλογή: α) να αγοράσουν το φρέσκο ψωμί από τα αρτοποιεία· β) να ετοιμάσουν οι ίδιες τη ζύμη, που θα ψηθεί στις εγκαταστάσεις τους, για να έχουν ψωμί· γ) να αγοράσουν ψωμί ψημένο κατά 70 % («par-baked bread») και να συμπληρώσουν το ψήσιμό του στις εγκαταστάσεις τους· δ) να αγοράσουν την κατεψυγμένη ζύμη που περιέχει μαγιά, προκειμένου να την ψήσουν επιτόπου και να έχουν έτσι φρέσκο ψωμί.

Προς το παρόν, η ζήτηση της κατεψυγμένης ζύμης για προϊόντα αρτοποιίας είναι ακόμη σχετικά μικρή, αλλά μπορούμε να αναμένουμε μια σημαντική εξέλιξη, δεδομένων των πολλών πλεονεκτημάτων που η διαδικασία αυτή παρουσιάζει σε σχέση με τις άλλες δυνατότητες: επενδύσεις με μικρή δαπάνη, μειωμένο κόστος εργατικών, κατειλημμένη επιφάνεια μικρή, ασφάλεια από πλευράς υγιεινής και, ειδικά, δυνατότητα μακράς διατήρησης.

(8) Και άλλες επιχειρήσεις στην αγορά του Ηνωμένου Βασίλειου προμηθεύουν προϊόντα τα οποία μπορούν να θεωρηθούν ως παρόμοια με το προϊόν που καλύπτεται από την άδεια. Ο μεγαλύτερος τέτοιος παραγωγός είναι η Freshbake, που διαθέτει το (...) της αγοράς. Μετά έρχεται η Jus-rol, με μερίδιο (...), και το υπόλοιπο μοιράζονται μία δωδεκάδα παραγωγών που ειδικεύονται σε συγκεκριμένους τομείς της αγοράς.

(9) Η Jus-rol άρχισε να παρασκευάζει το προϊόν που καλύπτεται από άδεια στις αρχές του 1984. Μέχρι σήμερα, η κατασκευή και η πώληση περιορίζονται στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η Rich Products δεν παρασκευάζει και δεν έχει ποτέ πωλήσει, ούτε απευθείας ούτε μέσω διανομέων, τα προϊόντα που καλύπτονται από άδεια στην κοινή αγορά. Τέλος, δεν έχει παραχωρήσει άδεια για το εν λόγω προϊόν στην κοινή αγορά, εκτός της Jus-rol αλλά δήλωσε, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ότι προτίθεται να το πράξει.

Δ. Η κοινοποιηθείσα συμφωνία

(10) Η συμφωνία συνάφθηκε στις 31 Ιουλίου 1983, για διάρκεια δέκα ετών. Καθένα από τα μέρη έχει τη δυνατότητα να την καταγγείλει στις 31 Ιουλίου 1988 με έγγραφη προειδοποίηση, που θα γίνει το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου 1988.

α) *Η υποχρέωση του δικαιοπάροχου να μεταφέρει την τεχνογνωσία που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας σύμβασης*

(11) Ο δικαιοπάροχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως (και εν πάση περιπτώσει το αργότερο τρεις μήνες μετά τη θέση σε ισχύ της συμφωνίας) όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την παρασκευή του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια («confidential information»). Οι πληροφορίες αυτές, που παραμένουν στην κυριότητα του δικαιοπάροχου, μπορούν να είναι γραπτές ή προφορικές. Εξάλλου, ο δικαιοπάροχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να παράσχει στον δικαιοδόχο συνδρομή στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης της μεταφερθείσας τεχνογνωσίας. Τέλος, προβλέπεται ανταλλαγή επισκέψεων του προσωπικού των δύο μερών.

β) *Αποκλειστικό δικαίωμα παρασκευής του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια*

(12) Ο δικαιοπάροχος παραχωρεί στον δικαιοδόχο, για όλη τη διάρκεια της σύμβασης, το αποκλειστικό δικαίωμα χρησιμοποίησης της τεχνογνωσίας που μεταφέρθηκε για την παρασκευή του εν λόγω προϊόντος στο έδαφος του Ηνωμένου Βασίλειου. Η αποκλειστικότητα αυτή συνεπάγεται την υποχρέωση για τον δικαιοπάροχο να μην παραχωρήσει άλλες άδειες παρασκευής στο Ηνωμένο Βασίλειο. Εξάλλου, ο δικαιοδόχος δεσμεύεται να μην εκμεταλλεύεται ο ίδιος στο Ηνωμένο Βασίλειο τη μεταφερθείσα τεχνογνωσία, τόσο παρασκευάζοντας όσο και πωλώντας το προϊόν στο έδαφος αυτό.

Ωστόσο, το δικαίωμα να παρασκευάζει το προϊόν καθίσταται μη αποκλειστικό εάν ο δικαιοδόχος δεν καταβάλει το ελάχιστο ποσό των δικαιωμάτων που προβλέπεται στη συμφωνία.

γ) *Ο περιορισμός στο Ηνωμένο Βασίλειο του δικαιώματος παρασκευής του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια*

(13) Το δικαίωμα παρασκευής του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια, περιορίζεται στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου. Για τις άλλες χώρες της Κοινότητας, ο δικαιοπάροχος διατηρεί το δικαίωμα εκμετάλλευσης της τεχνογνωσίας του.

δ) *Αποκλειστικό δικαίωμα πώλησης του προϊόντος που καλύπτεται από την άδεια*

(14) Ο δικαιοπάροχος παραχωρεί στον δικαιοδόχο, για όλη τη διάρκεια της σύμβασης, το μη αποκλειστικό δικαίωμα πώλησης του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στα τελευταία, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο (βλέπε ανωτέρω σημείο 12), ο δικαιοπάροχος είναι ελεύθερος να πωλεί ή να ορίζει διανομείς ή να παραχωρεί άδειες. Στο στάδιο της έρευνας, τα μέρη δήλωσαν ότι οι νέοι δικαιοπάροχοι θα μπορούν να εξάγουν προς το Ηνωμένο Βασίλειο και ότι η Jus-rol θα συνεχίσει να είναι ελεύθερη να εξάγει στα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, περιλαμβανομένων και αυτών στα οποία η Rich Products θα έχει παραχωρήσει άδειες.

ε) *Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να διαφυλάσσει το απόρρητο των πληροφοριών που έχει λάβει*

(15) Ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και μετά τη λήξη της, να διατηρήσει απόρρητη τη τεχνογνωσία και κάθε άλλη πληροφορία που έχει λάβει από τον δικαιοπάροχο κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εάν πρόκειται για πληροφορία που ο δικαιοδόχος διαθέτει πριν του ανακοινωθεί από τον δικαιοπάροχο·

β) εάν πρόκειται για πληροφορία που είχε μεταπέσει σε κοινή χρήση όταν ανακοινώθηκε από τον δικαιοπάροχο στο δικαιοδόχο, ή εάν πρόκειται για πληροφορία που μετέπεσε εν συνεχεία σε κοινή χρήση, χωρίς σφάλμα του δικαιοδόχου·

γ) εάν πρόκειται για πληροφορία που ανακοινώθηκε στον δικαιοδόχο από έναν τρίτο, που δεν έλαβε την πληροφορία αυτή από τον δικαιοπάροχο.

Ο δικαιοδόχος μπορεί να ανακοινώσει την τεχνογνωσία του δικαιοπάροχου μόνο στο προσωπικό που έχει άμεση σχέση με την παρασκευή του προϊόντος, και μόνο στο μέτρο που η πληροφορία αυτή είναι αναγκαία για την παρασκευή του προϊόντος.

Ο δικαιοδόχος πρέπει να επισημάνει αμέσως στον δικαιοπάροχο κάθε διάδοση ή καταχρηστική χρήση της τεχνογνωσίας που περιπίπτει στην αντίληψή του. Ο δικαιοδόχος έχει το δικαίωμα να προσφύγει στα δικαστήρια, με δικά του έξοδα, κατά των δραστών των ενεργειών αυτών, και ο δικαιοπάροχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να συνεργασθεί με τον δικαιοδόχο στην ενέργεια αυτή. Σε περίπτωση που ο δικαιοδόχος δεν επιθυμεί να αναλάβει μια τέτοια πρωτοβουλία, ή εάν αυτή κρίνεται μη ικανοποιητική από τον δικαιοπάροχο, ο τελευταίος έχει το δικαίωμα να στραφεί ο ίδιος, και με δικά του έξοδα, κατά των δραστών.

στ) *Η απαγόρευση για τον δικαιοδόχο να παραχωρεί περαιτέρω άδειες*

(16) Ο δικαιοδόχος δεν μπορεί να παραχωρεί περαιτέρω άδειες εκμετάλλευσης της τεχνογνωσίας που του έχει μεταφερθεί, εκτός:

α) εάν πρόκειται για θυγατρικές κατά 100 % επιχειρήσεις του δικαιοπάροχου ή της μητρικής εταιρείας του δικαιοδόχου·

β) εάν υπάρχει γραπτή συμφωνία του δικαιοπάροχου.

ζ) *Η απαγόρευση για τον δικαιοδόχο να χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία μετά τη λήξη της σύμβασης*

(17) Ο δικαιοδόχος δεν μπορεί να παρασκευάζει, να χρησιμοποιεί, να πωλεί και να διαθέτει το προϊόν που καλύπτεται από άδεια δέκα χρόνια μετά τη λήξη της σύμβασης, εκτός εάν η σύμβαση λήξει με υπαιτιότητα του δικαιοπάροχου. Στο τέλος της σύμβασης, ο δικαιοδόχος θα πρέπει, με αίτηση του δικαιοπάροχου, να επιστρέψει αμέσως τα πρωτότυπα των εγγράφων των σχετικών με την τεχνογνωσία και δεν μπορεί να διατηρεί αντίγραφα.

η) *Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία μόνο για την παρασκευή του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια*

(18) Ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία που του έχει μεταφερθεί μόνο για να παρασκευάζει το προϊόν που καλύπτεται από άδεια. Υπενθυμίζουμε ότι το τελευταίο ορίζεται σαν κάθε προϊόν με βάση κατεψυγμένη ζύμη αρτοποιίας, ιδίως το ψωμί, τα μπισκότα, τα ψωμάκια και άλλα είδη αρτοποιίας, των οποίων η παρασκευή απαιτεί τη χρήση της τεχνογνωσίας. Σύμφωνα με την άποψη των μερών, ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει όλες τις δυνατές εφαρμογές της μεταφερθείσας τεχνογνωσίας.

θ) *Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να παραχωρήσει στον δικαιοπάροχο άδεια για τις βελτιώσεις*

(19) Ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρήσει στη Rich Products μια μη αποκλειστική άδεια για κάθε βελτίωση, είτε καλύπτεται είτε δεν καλύπτεται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, που θα επέφερε ο ίδιος στη μεταφερθείσα τεχνογνωσία. Η άδεια αυτή ισχύει για όλα τα κράτη, παρέχεται δωρεάν και δίνει στην Rich Products το δικαίωμα να παραχωρεί περαιτέρω άδειες σε τρίτους. Η άδεια η σχετική με τις βελτιώσεις, θα λήξει ταυτόχρονα με την άδεια τη σχετική με την τεχνογνωσία που μεταφέρθηκε από τον δικαιοπάροχο στον δικαιοδόχο. Η υποχρέωση σχετικά με τις βελτιώσεις είναι αμοιβαία, διότι η έννοια της μεταφερθείσας τεχνολογίας περιλαμβάνει τόσο τις γνώσεις που μεταφέρθηκαν αρχικά, όσο και τις ενδεχόμενες βελτιώσεις που θα επιφέρει η Rich Products κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

ι) *Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να αγοράζει από τον δικαιοπάροχο ένα βασικό συστατικό («pre-mix»)*

(20) Ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να αγοράζει από τον δικαιοπάροχο ένα βασικό συστατικό για την παρασκευή του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια, και να χρησιμοποιεί το συστατικό αυτό

σε ποσότητες και κατά τρόπο που καθορίζεται από τη μεταφερθείσα τεχνογνωσία. Το συστατικό αυτό θα πωληθεί στην καθορισμένη τιμή της Rich Products και το βάρος του δεν θα υπερβεί το 1 % του συνολικού βάρους κάθε προϊόντος.

ια) *Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να καταβάλλει δικαιώματα*

(21) Σε αντάλλαγμα της τεχνογνωσίας που του μεταφέρεται, ο δικαιοδόχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει δικαιώματα στον δικαιοπάροχο. Τα δικαιώματα αυτά είναι δύο ειδών:

α) ελάχιστο προοδευτικό ποσό δικαιωμάτων, που καθορίζεται για κάθε χρόνο·

β) αναλογικά δικαιώματα, των οποίων το ποσό υπολογίζεται σε συνάρτηση του καθαρού κύκλου εργασιών που προκύπτει από την πώληση του προϊόντος. Τα αναλογικά δικαιώματα οφείλονται από τον δικαιοδόχο μόνον εάν το ποσό τους υπερβαίνει το ποσό των ελάχιστων δικαιωμάτων.

ιβ) *Απουσία άλλων ρητρών σχετικά με τη συμπεριφορά των μερών στην αγορά*

(22) Η κοινοποιηθείσα συμφωνία δεν περιέχει άλλες ρήτρες που να προβλέπουν περιορισμό της εμπορικής δραστηριότητας των μερών.

Ε. Παρατηρήσεις τρίτων

(23) Μετά τη δημοσίευση, που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, τρίτοι τόνισαν το γεγονός ότι άλλες ιδιωτικές εταιρείες έχουν αναπτύξει τεχνογνωσία που παρέχει τη δυνατότητα διατήρησης, σε διαφόρους βαθμούς, της ζωτικότητας της μαγιάς μέσα στη ζύμη, και τούτο για μεγάλα χρονικά διαστήματα αποθήκευσης σε καταψύξεις.

ΙΙ. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Α. Άρθρο 85 παράγραφος 1

(24) Το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ απαγορεύει, ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, όλες τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων και κάθε εναρμονισμένη πρακτική, που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο, ή ως αποτέλεσμα, την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εκτός της κοινής αγοράς.

(25) Τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ, και η εν λόγω συμφωνία είναι συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, κατά την έννοια του άρθρου αυτού.

(26) Η τεχνογνωσία που μεταφέρεται από τον δικαιοπάροχο αφορά ένα σύνολο ουσιαστικών τεχνικών γνώσεων σχετικά με μια διαδικασία παρασκευής προϊόντος, που δεν είναι γενικά γνωστές ούτε εύκολα προσιτές. Οι γνώσεις αυτές επέτρεψαν στον δικαιοδόχο να αναλάβει αμέσως την παρασκευή του προϊόντος αυτού και συνεχίζουν να είναι αντικείμενο αποτελεσματικής εκμετάλλευσης.

(27) Εάν η μεταφορά τεχνικών γνώσεων είναι, κατ' αρχήν, στοιχείο που ευνοεί τον ανταγωνισμό, διότι επιτρέπει σε άλλες επιχειρήσεις, εκτός του κατόχου της τεχνογνωσίας, να εκμεταλλεύονται ένα μη διαδεδομένο σύνολο τεχνικών γνώσεων προκειμένου να παρασκευάσουν και να πωλήσουν ένα προϊόν, πρέπει, ωστόσο, να εξετασθεί εάν η συμφωνία που κοινοποιήθηκε δεν περιείχε ρήτρες περιοριστικές του ανταγωνισμού οι οποίες επεκτείνονται πέραν του αναγκαίου για τη μεταφορά γνώσεων.

α) *Ρήτρες που προβλέπονται από το άρθρο 85 παράγραφος 1*

(28) Η αποκλειστικότητα παραγωγής που παραχωρήθηκε στην Jus-rol για το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία αναλύθηκε ανωτέρω (σημείο 12), αποκλείει όχι μόνο το ότι άλλες επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν στο ίδιο έδαφος άδεια σχετικά με το εν λόγω προϊόν, αλλά εμποδίζει και τους ενδεχόμενους μελλοντικούς δικαιοδόχους της Rich Products, που ορίζονται για άλλες χώρες της Κοινότητας, να παρασκευάζουν το προϊόν που καλύπτεται από άδεια στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κατά συνέπεια, οι τελευταίοι αποκλείονται εκ των προτέρων από το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του να μπορούν να το παρασκευάζουν οι ίδιοι στο έδαφος αυτό. Πράγματι, στην παρούσα υπόθεση, το μεταφορικό κόστος, αν και δεν είναι αρκετά υψηλό ώστε να αποβαίνουν οικονομικά απρόσφορες σε εισαγωγές στο Ηνωμένο Βασίλειο, έχει πάντως ως αποτέλεσμα να καθιστά τις πωλήσεις των μελλοντικών δικαιοδόχων από άλλα κράτη μέλη στο Ηνωμένο Βασίλειο λιγότερο ανταγωνιστικές. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο, δεδομένου του γεγονότος ότι το προϊόν που καλύπτεται από την άδεια πρέπει να μεταφέρεται σε φορτηγά-ψυγεία και ότι οι παραδόσεις γίνονται κατευθείαν στους πελάτες, συνήθως σε εβδομαδιαία βάση. Επίσης, η υποχρέωση που υπέχει η Jus-rol να μην παρασκευάζει το προϊόν της άδειας εκτός της επικράτειας του Ηνωμένου Βασιλείου, αποθαρρύνει τις πωλήσεις του προϊόντος αυτού από την Jus-rol στα άλλα κράτη μέλη.

(29) Αναφορικά με την ύπαρξη άλλων διαδικασιών που παρέχουν τη δυνατότητα καταψύξεως της μαγιάς, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι, στην παρούσα υπόθεση, οι ρήτρες αποκλειστικότητας αφορούν την εισαγωγή νέας τεχνολογίας στην περιοχή της άδειας, πράγμα που θα επέβαλε την εδαφική προστασία. Συνεπώς, δεδομένων των ειδικών συνθηκών της υπόθεσης αυτής, οι προαναφερόμενες ρήτρες έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού εκτός της κοινής αγοράς, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Θα πρέπει λοιπόν να αξιολογηθούν βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3.

(30) Η αποκλειστικότητα παρασκευής που έχει παραχωρηθεί στη Jus-rol και η υποχρέωση αυτής να μην παρασκευάζει εκτός του παραχωρηθέντος εδάφους, εμποδίζουν, αφενός, μελλοντικούς δικαιούχους εκμεταλλεύσεως που ευρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη να παρασκευάζουν το προϊόν που καλύπτεται από άδεια στο Ηνωμένο Βασίλειο και, αφετέρου, τη Jus-rol να παρασκευάζει το προϊόν στα άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, οι ρήτρες αυτές πρέπει να θεωρηθούν ικανές να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας.

β) *Ρήτρες που δεν προβλέπονται από το άρθρο 85 παράγραφος 1*

(31) Η παραχώρηση από τον δικαιοπάροχο στον δικαιοδόχο του μη αποκλειστικού δικαιώματος πωλήσεως του προϊόντος σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δεν περιορίζει την ελευθερία του δικαιοπάροχου να πωλεί το προϊόν αυτό στα εδάφη αυτά (εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου), τόσο άμεσα όσο και μέσω διανομέων. Εξάλλου, στην περίπτωση που η Rich Products παραχωρήσει άδειες σε τρίτους για άλλα εδάφη της κοινής αγοράς, η Jus-rol θα συνεχίσει να είναι ελεύθερη να πωλεί στα εδάφη αυτά και οι νέοι αδειούχοι εκμεταλλεύσεως θα έχουν το δικαίωμα να πωλούν το προϊόν που καλύπτεται από άδεια στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η ρήτρα αυτή πρέπει λοιπόν να θεωρηθεί μη περιοριστική του ανταγωνισμού, κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1.

(32) Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να μη διαδίδει, κατά τη διάρκεια της σύμβασης καθώς και μεταγενέστερα, τις απόρρητες γνώσεις που μεταφέρθηκαν από τον δικαιοπάροχο, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1. Πράγματι, η εμπορική αξία της τεχνογνωσίας, που είναι ένα σύνολο τεχνικών γνώσεων που δεν προστατεύεται από τις διατάξεις στον τομέα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, συνδέεται με τον απόρρητο χαρακτήρα της. Για το λόγο αυτό, η υποχρέωση που επιβάλλεται στον δικαιοδόχο να μη διαδίδει την τεχνογνωσία είναι αναγκαία προϋπόθεση για τη διατήρηση της αξίας αυτής και, κατά συνέπεια, για τον δικαιούχο να μην παραχωρεί σ' άλλες επιχειρήσεις. Η υποχρέωση αυτή μπορεί να διατηρηθεί μετά τη λήξη της σύμβασης παραχώρησης άδειας εκμεταλλεύσεως, μέχρις ότου η τεχνογνωσία μεταπέσει σε κοινή χρήση. Η τελευταία αυτή απαίτηση τηρείται από την κοινοποιηθείσα συμφωνία.

(33) Η ίδια εκτίμηση ισχύει για την απαγόρευση που επιβλήθηκε στον δικαιοδόχο να μην παραχωρεί περαιτέρω άδειες σε τρίτους χωρίς τη συναίνεση του δικαιοπάροχου, διότι μια τέτοια ρήτρα προστατεύει το δικαίωμα του τελευταίου να διαθέτει ελεύθερα την τεχνογνωσία του και να παραχωρεί άδειες μόνο στις επιχειρήσεις που απολαύουν της εμπιστοσύνης του.

(34) Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να μη χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία για ένα διάστημα δέκα ετών από τη λήξη του συμβολαίου (εφόσον αυτή δεν λήξει κατόπιν σφάλματος του δικαιοπάροχου) και να επιστρέφει στον δικαιοπάροχο όλα τα έγγραφα που αφορούν την τεχνογνωσία, πρέπει να θεωρηθεί εγγενής στον τύπο συμφωνιών και, ως εκ τούτου, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85. Πράγματι, από την αναγνώριση του αποκλειστικού δικαιώματος που έχει ο δικαιούχος επί της τεχνογνωσίας, απορρέει ότι είναι ελεύθερος να αποφασίζει εάν προτίθεται να μεταφέρει τις απόρρητες γνώσεις του οριστικά ή προσωρινά, παραχωρώντας άδεια εκμεταλλεύσεως. Εάν η παραχώρηση μιας άδειας εκμεταλλεύσεως τεχνογνωσίας συνεπαγόταν για τον δικαιούχο την απώλεια του αποκλειστικού δικαιώματος να τη διαθέτει κατά τη λήξη αυτής, ο δικαιούχος θα δίσταζε να παραχωρήσει άδεια, πράγμα που θα έβλαπτε τη μεταφορά τεχνικών γνώσεων.

Εντούτοις, η απαγόρευση χρησιμοποίησης της τεχνογνωσίας μετά τη λήξη της συμφωνίας θα γινόταν ανταγωνιστική, εάν η τεχνογνωσία καθίστατο ελεύθερα προσιτή χωρίς πταίσμα του δικαιοδόχου, ή εάν ο δικαιοδόχος είχε ελεύθερα αποκτήσει τις ίδιες γνώσεις από κάποιον τρίτο. Εκτός αυτών των υποθετικών περιστάσεων, η απαγόρευση χρησιμοποίησης της τεχνογνωσίας μετά τη λύση της συμφωνίας δεν εμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

(35) Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία μόνο για την παρασκευή του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια, δεν πρέπει να θεωρείται ως περιορισμός του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Στην παρούσα περίπτωση, ο ορισμός του προϊόντος που περιέχεται στην κοινοποιηθείσα συμφωνία περιλαμβάνει, εξάλλου, όλες τις δυνατές χρήσεις των γνώσεων που μεταφέρθηκαν από τον δικαιοπάροχο, έτσι ώστε δεν υπάρχουν ιδιαίτερες χρήσεις που προορίζονται μόνο για τον δικαιοπάροχο ή άλλους ενδεχόμενους δικαιοδόχους. Αλλά, ακόμη και αν συνέβαινε αυτό, ένας τέτοιος περιορισμός δεν θα ήταν περιοριστικός του ανταγωνισμού.

(36) Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να παραχωρεί στον δικαιοπάροχο μια μη αποκλειστική και αμοιβαία άδεια εκμεταλλεύσεως για κάθε βελτίωση, που καλύπτεται ή όχι από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και την οποία επέφερε ο ίδιος στην μεταφερθείσα τεχνογνωσία, δεν αποτελεί περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, δεδομένου ότι η υποχρέωση αυτή δεν του στερεί τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει ο ίδιος τη βελτίωση αυτή ή να παραχωρήσει άδειες σε τρίτους, εφόσον αυτό δεν συνεπάγεται την ανακοίνωση προς αυτούς τους τρίτους της τεχνογνωσίας που μεταφέρθηκε από τον δικαιοπάροχο. Εξάλλου, στην παρούσα περίπτωση, συμφωνήθηκε ότι το δικαίωμα του δικαιοπάροχου να χρησιμοποιεί τις βελτιώσεις που επέφερε ο δικαιοδόχος, λήγει ταυτόχρονα με το δικαίωμα του δικαιοδόχου να χρησιμοποιεί την αρχική τεχνογνωσία, κατά τρόπο ώστε κανένα από τα μέρη να μην είναι σε μειονεκτικότερη θέση ως προς το άλλο κατά τη λήξη της σύμβασης.

Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές, φαίνεται ότι η εν λόγω υποχρέωση δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

(37) Η υποχρέωση του δικαιοδόχου να αγοράζει από τον δικαιοπάροχο ένα βασικό συστατικό του οποίου η σύνθεση είναι απόρρητη και να το χρησιμοποιεί στην παρασκευή του προϊόντος μπορεί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να θεωρηθεί ως μη περιοριστική του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Η δυσκολίες που η Jus-rol και άλλοι παραγωγοί υπέστησαν για να θέσουν σ' εφαρμογή το σύστημα παρασκευής των προϊόντων που καλύπτονται από άδεια, μαρτυρεί ότι οι ουσίες που περιέχει το βασικό συστατικό και, ειδικότερα, η αναλογία τους και ο τρόπος παρασκευής τους είναι ουσιαστικές για τη σωστή εφαρμογή της διαδικασίας παρασκευής. Έτσι, η Jus-rol και η Rich Products έκριναν ότι, προκειμένου να εξασφαλισθεί μια σταθερή ποιότητα στα προϊόντα που καλύπτονται από άδεια, είναι αναγκαίο για τη Jus-rol να αγοράζει το απόρρητο βασικό συστατικό από τη Rich Products.

(38) Η υποχρέωση της Jus-rol να καταβάλλει δικαιώματα καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι μπορεί εν τω μεταξύ η τεχνογνωσία να μεταπέσει σε κοινή χρήση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως περιοριστική του ανταγωνισμού. Πρέπει να υπενθυμισθεί σχετικά ότι η διάρκεια της σύμβασης είναι δεκαετής αλλά ότι κάθε μέρος μπορεί να την καταγγείλει στις 31 Ιουλίου 1988. Εάν την ημερομηνία αυτή η τεχνογνωσία δεν παρουσιάζει πλέον ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για τον δικαιοδόχο, διότι κατέστη γενικά προσιτή στους τρίτους ή ξεπεράστηκε από τα τεχνικά επιτεύγματα, ο δικαιοδόχος μπορεί να λύσει τη σύμβαση και να απαλλαγεί έτσι από την υποχρέωση να καταβάλλει δικαιώματα. Στην αντίθετη περίπτωση, θα συνεχίσει να επωφελείται της τεχνογνωσίας και να υποβάλλεται στην υποχρέωση να καταβάλλει δικαιώματα για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη της σύμβασης το 1993, ακόμη και αν, εν τω μεταξύ, η τεχνογνωσία αυτή έγινε στο σύνολό της γενικά γνωστή ή δεν έχει πλέον χρησιμότητα.

Εξάλλου, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η άδεια δεν αφορά τεχνογνωσία που αποτελείται από γνώσεις που ανακοινώνονται συνεχώς και αφορούν συγκεκριμένο τομέα, αλλά ένα σύνολο σύνθετων τεχνικών γνώσεων που αναφέρονται σε πολλούς τομείς (τύποι, μέθοδοι παρασκευής, εμπορία κλπ.). Το σύνολο αυτό των πληροφοριών ευρίσκεται σε συνεχή εξέλιξη, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις και βελτιώσεις που επιφέρονται από τη Rich Products και που μεταφέρονται στη συνέχεις στη Jus-rol.

Κατά συνέπεια, μπορούμε να συμπεράνουμε, δεδομένου του χαρακτήρα της εν λόγω τεχνογνωσίας, ότι ο κίνδυνος διάδοσης των πληροφοριών αυτών στο σύνολό τους πριν τη λήξη της σύμβασης, είναι ιδιαίτερα μειωμένος. Υπό τις συνθήκες αυτές, φαίνεται ότι η υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων, ακόμη και μετά τη διάδοση της τεχνογνωσίας ή όταν αυτή δεν έχει πλέον χρησιμότητα, δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Β. Άρθρο 85 παράγραφος 3

(39) Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 μπορούν να κηρυχθούν ανεφάρμοστες σε κάθε συμφωνία ή κατηγορία συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων που συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων, ή την προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, εξασφαλίζοντας συγχρόνως στους καταναλωτές δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, και η οποία:

α) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών, και

β) δεν παρέχει στις επιχειρήσεις αυτές τη δυνατότητα καταργήσεως του ανταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων.

(40) Η αποκλειστικότητα παρασκευής που παραχωρήθηκε στη Jus-rol και η υποχρέωση που της επιβλήθηκε να μην παρασκευάζει εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, αποτελούν η καθεμία, δεδομένης της καταστάσεως του ανταγωνισμού στην εξεταζόμενη αγορά, πηγή πλεονεκτημάτων που αντιστοιχούν σε αυτά τα οποία έχουν γίνει δεκτά δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3, και τα οποία θα αναφερθούν στη συνέχεια.

(41) Η αποκλειστικότητα παρασκευής συμβάλλει στην προώθηση της οικονομικής και τεχνικής προόδου, διότι αποτελεί κίνητρο για την Jus-rol να αναλάβει τις αναγκαίες επενδύσεις για την εκμετάλλευση στο Ηνωμένο Βασίλειο ουσιαστικής και μη διαδεδομένης τεχνογνωσίας, για την παρασκευή και τη διάδοση προϊόντων αρτοποιίας που επιτρέπουν την παρασκευή με νέο τρόπο φρέσκων προϊόντων και οι οποίες παρουσιάζουν πολλά πλεονεκτήματα για τους χρήστες, ιδίως τις υπεραγορές (βλέπε σημείο 5). Η αποκλειστικότητα παρέχει, έτσι, σε μια κοινοτική επιχείρηση τη δυνατότητα παρασκευής ενός προϊόντος σύμφωνα με μια νέα τεχνική, και συμβάλλει στην ανάπτυξη του αριθμού των κέντρων παραγωγής των προϊόντων αρτοποιίας. Ο περιορισμός του δικαιώματος παρασκευής μόνο στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου, επιτρέπει στη Jus-rol να συγκεντρώνει τις προσπάθειες παραγωγής και πώλησης στο έδαφος αυτό και να ασχολείται με την τελειοποίηση της ποιότητας των παρασκευαζόμενων προϊόντων, καθώς και με την αύξηση των ποσοτήτων τους.

(42) Η παραχώρηση στη Jus-rol του αποκλειστικού δικαιώματος παρασκευής στο Ηνωμένο Βασίλειο του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια, συνεπάγεται για τους χρήστες, ιδίως τις υπεραγορές, πολλά πλεονεκτήματα, τόσο στον τεχνικό όσο και στον οικονομικό τομέα. Πράγματι, οι υπεραγορές και τα άλλα μαγαζιά που επιθυμούν να πωλήσουν το φρέσκο ψωμί θα μπορούν να προγραμματίζουν ορθολογικά τις αγορές και τις πωλήσεις τους, να αποφεύγουν όσο το δυνατό περισσότερο να έχουν αδιάθετα αποθέματα και να έχουν τη δυνατότητα να αποθηκεύουν το προϊόν που καλύπτεται από άδεια για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Αυτό θα έχει πλεονεκτήματα τόσο για τους χρήστες του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια, όσο και για τους τελικούς καταναλωτές.

(43) Η αποτελεσματικότητα παρασκευής είναι αναγκαία για την επίτευξη των προαναφερθέντων αποτελεσμάτων. Πράματι, εάν ο δικαιοδόχος δεν ήταν βέβαιος ότι δεν θα αντιμετώπιζε ανταγωνισμό εκ μέρους άλλων δικαιοδόχων στο ίδιο έδαφος, ή εκ μέρους δικαιοδόχων για άλλα εδάφη της κοινής αγοράς, θα μπορούσε να μην αποδεχθεί των κίνδυνο παρασκευής και πώλησης του εν λόγω προϊόντος. Το αποτέλεσμα αυτό θα είχε αρνητικές επιπτώσεις στη διανομή των προϊόντων αρτοποιίας και θα εμπόδιζε την ανάπτυξη ανταγωνισμού μεταξύ του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια και των παρόμοιων προϊόντων στο έδαφος της Κοινότητας.

Με τον ίδιο τρόπο, μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι ο περιορισμός στο Ηνωμένο Βασίλειο του δικαιώματος παρασκευής του προϊόντος που καλύπτεται από άδεια, είναι αναγκαίος για να μπορούν οι επιχειρήσεις που ευρίσκονται σ' άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας να ενδιαφέρονται ακόμη για την απόκτηση άδειας για την εκμετάλλευση της εν λόγω τεχνογνωσίας, και να συμβάλλουν έτσι στην τεχνική πρόοδο στα κράτη τους. Πράγματι, εάν μια επιχείρηση δεν είχε τουλάχιστον τη βεβαιότητα ότι είναι η μόνη που παρασκευάζει σ' ένα ορισμένο έδαφος, θα απετρέπετο από την ανάληψη επενδύσεων που είναι αναγκαίες για τη νέα παραγωγή.

(44) Η αποκλειστικότητα παρασκευής δεν παρέχει στη Jus-rol τη δυνατότητα να καταργήσει τον ανταγωνισμό, δεδομένου ότι πρέπει να αντιμετωπίσει τους παραγωγούς του Ηνωμένου Βασιλείου που χρησιμοποιούν παρόμοιες μεθόδους, οι οποίες παρέχουν εξίσου τη δυνατότητα παρασκευής κατεψυγμένης ζύμης με μαγιά (σημείο 8).

Γ. Άρθρο 8 του κανονισμού αριθ. 17

(45) Δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, η απαλλαγή χορηγείται για καθορισμένη χρονική περίοδο. Η διάρκεια των δέκα ετών, που καθορίστηκε για την αποκλειστικότητα παρασκευής και για την υποχρέωση του δικαιοδόχου να μην παρασκευάζει εκτός του παραχωρηθέντος εδάφους, δεν φαίνεται υπερβολική στην παρούσα περίπτωση, λόγω της παρουσίας στην αγορά πολλών άλλων ανταγωνιστικών προϊόντων και λόγω του γεγονότος ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων που καλύπτονται από άδεια θα εξασφαλισθεί, δεδομένου ότι τόσο η Jus-rol όσο και οι ενδεχόμενοι μελλοντικοί δικαιοδόχοι για άλλα εδάφη θα μπορούν να πωλούν ελεύθερα το προϊόν που καλύπτεται από άδεια στο σύνολο της κοινής αγοράς. Εξάλλου, δεδομένων των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της εν λόγω αγοράς και της παραχωρηθείσας τεχνολογίας, φαίνεται ότι μια διάρκεια δέκα ετών είναι αναγκαία για να εγγυηθεί στον δικαιοδόχο την πρόσβαση σε μια συνεχή ροή της τεχνογνωσίας, καθώς και την απόσβεση της επένδυσής του, χωρίς να φοβάται ότι ο δικαιοπάροχος θα καταγγείλει πρόωρα τη σύμβαση. Τέλος, η διάρκεια της δέσμευσης του δικαιοδόχου να μην παρασκευάζει το προϊόν που καλύπτεται από άδεια στο έδαφος που προορίζεται για τη Rich Products, φαίνεται αναγκαία για να μπορεί η Rich Products να διαθέτει αρκετό καιρό για να εκμεταλλεύεται πλήρως την τεχνογνωσία της, είτε η ίδια είτε παραχωρώντας άλλες άδειες εκμετάλλευσης στα άλλα εδάφη της κοινής αγοράς.

Βάσει των εκτιμήσεων αυτών, η Επιτροπή κρίνει ότι μπορεί να χορηγήσει απαλλαγή, που λήγει στο τέλος της διάρκειας ισχύος της κοινοποιηθείσας σύμβασης, δηλαδή στις 31 Ιουλίου 1993,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες στη συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 και κοινοποιήθηκε στις 25 Απριλίου 1984.

Άρθρο 2

Η απαλλαγή ισχύει από την ημερομηνία της κοινοποιήσεως μέχρι τις 31 Ιουλίου 1993.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

— Jus-rol Limited, Tweedside Trading Estate, Berwick-upon-Tweed, Ηνωμένο Βασίλειο,

— Rich Products Corporation, 1150 Niagara Street, Buffalo, New York 14213, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Βρυξέλλες, 22 Δεκεμβρίου 1987.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής